צז: גיד הנשה פרק שביעי חולין

איבא דאמרי בקדרה עצמה. תימה מה שיעור עובי הקדרה כחמשים זימים ונתן בה מים כשיעור עשרה זימים וכבשל כמותן חמים כזית חלב היאך יתבטל לחותו כזית אלא במים הא פשיטא שים במים טעם חלב וגרמה לפרש להכא מיירי כגון לתיתי לתיקורא בעיניה דנבלע בה בקדרה כזית חלב והיא היתה כבר בלועה מהיתר ואח"כ מזר וכבל היתר ממשערינן בקדרה עצמה לבטל האיסור שנבלע בה: **כל** איסורין שבתורה משערינן אותן כאילו הן בצ"ל וקפלוט מדלא נקט כבשר בלפת כדקתני במתניתין (לעיל דף ט:) גבי גיד הנשה משמע לתן שיעורן שוה לגיד לא יהיב טעמא כולי האי הוא דמשערינן כבשר בלפת מכל שאר איסורים דיהבי טעמא טפי משערינן בצל וקפלוט ומדלתמר רב נחמן גיד בששים משמע דבשר בלפת הוא שיעורה בששים ולפי זה פליג רבי יוחנן אדלעיל דלעיל דלתמר כל איסורין שבתורה בששים וכרבה קיי"ל דהוא נתרא וכן פסקינן בפ' בתרא דתמורה ע"ז (דף סט.) גבי עבדה בשיכרו: **ובחל** מן המנין. וא"ת כיון דכחל עצמו לתקון דלתמרינן בסמוך ג"כ נימא תחיכה עלמה נעשה נבלה ולינעי ששים לבד מכחל וי"ל דהאי לתקור ליה משום שיהא טעם חלב בכחל יותר מבשאר בשר אלא לפי שים כי גומות והחלב כנוס לתוכו ים לתוכו חלב טעם בשר ואי לפשר להפריסו מן הכחל מאחר שנתבשל דתו לא מהניא ליה קריעה וא"ת ומה טעם הכחל עלמו לתקור והלא כל החלב הכנוס לתוכו בגומות נפלט לתוך ונתפשט ונפלט בשוה לכל החתיכות כדלתמר דמשערינן בכוליה ופריך נמי הלא מעתה נפל לקדרה לחתת לה ליתור משום דפשיטא ליה שיצא כולו כמו שנפרש בסמוך וי"ל לפי שנתחלת בשולו קודם שיצא החלב לגמרי נאסר החלב שנבחל מפני טעם הבשר שבו ואז לא היה יכול לצאת בקריעה הילכך לא לתתר שנגמר ביטולו שכבר יצא כולו תו לא ליתתרי *דלפשר לתותבו לתתור ואפילו למ"ד לפשר לתותבו מותר הכא גזרינן שמא יאכלנו קודם שיצא כולו ותע"ג דגבי ביצת ביצת דלתמיק (לעיל דף נב.) גזרינן כי שפיר דשפוד לנבר שנלנה לגמרי ולא גזרינן דלמא אתי למיכל קודם גמר בליעתו אתי התם שדרך בליעה על ידי מליחה ובלייה ולכך בולהו כדי להוציא דמו גם בשפוך פירש כל הדם לגמרי ונשפל למוץ אבל הכא כשיצא גמי כל החלב מ"מ נשאר הוא בקדרה אלא שמתבטל ואי שרית בשפוך אתי למיכליה קודם: **וכחל** עצמו אסור. יש ספרים דגרסי לתתור אלא לא קרעיה ובשליה בהדי בשר וא"ת כי בשיל ליה גמי לתותיה ליתסר משום טעם בשר הכחל (ג) שנחלב שנגומות וי"ל משום ליטמא קמא דרב נפ' כל הבשר (לקמן דף קט:) לתתר לא קרעו אינו עוכר עליו ומותר לכך נרוך להעמיד כשנתבשל עם הבשר(ד):

אלא מעתה נפל לקדרה אחרת לא יאסור. דכיון דבכוליה מעשרינן מ"כ נפיק כוליה אבל מי שהה דנפיק מיניה מעשרינן מ"ם לתותר קדרה אחרת דלא נפיק כוליה וא"ת ולתמא הא דמעשרינן בכוליה משום דמספקא לן מי נפיק כוליה ולכך נפל לקדרה אחרת לתותר משום דלתמא לא נפיק כוליה וי"ל דזה פשוט לו ואין לפרש בדוחק וידוע היה לסם שם יוצא כולו או מקצתו ועוד דמספק לא היה לתותר כיון דאתא לשרי בשוה ולתמא עד שלא נצטמק (ה)משמתינן הקדרה בו טעם מיד נאסר ומאי שנית רבינו במתניתין מיתור שהיא לעולם לתותר כדלתמר במתניתין (לעיל: זמון שכיבו כו': **למימרא דיהבה טעמא**. כי מבשלה בהדי בחרינו לתתרינו: **ואמור רבנן בששים הלכך מין בשאינו מינו** א**דהיתרא בטעמא** ב**דאיסורא בקפילא** ג**ומין במינו דליכא למיקם אטעמא אי נמי מין בשאינו מינו דאיסורא** (ו) **דליכא קפילא** בששים הנהו דאמהתא דאימליחו בי ריש גלותא בגידא נשיא רבינא אסר רב אחא ז**בר רב** (ח) אשי שרי אתו שיילוה למר בר רב אשי אמר להו אבא שרי א"ל רב אחא בר רב לרבינא מאי דעתיך ט**דאמר שמואל** י**מליח הרי הוא כרותח** יא**כבוש הרי הוא כמבושל** יב**והאמר שמואל לא שנו אלא שנתבשל בה אבל נצלה בה קולף ואוכל עד שמגיע לגיד** וכ"ת מאי כרותח דקאמר כרותח דמבושל והא מדקאמר כבוש הרי הוא כמבושל מכלל דרותח דצלי קאמר יג**קשיא אמר רבי חנינא** יד**כשהן משערין ברוטב ובקיפה ובחתיכות ובקדרה איכא דאמרי בקדרה עצמה ואיכא דאמרי** טו**במאי דבלעה קדרה אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן כל איסורין שבתורה משערינן כאילו הן בצל וקפלוט אמר ליה רבי אבא לאביי ולשערינהו בפלפלין ותבלין דאפילו באלף לא בטלין א"ל שיערו חכמים דאין נותן טעם באיסורין יותר מבצל וקפלוט אמר רב נחמן** טז**גיד בששים ואין גיד מן המנין** יז**כחל בששים ובחל מן המנין** יח**ביצה בששים ואין ביצה מן המנין אמר רבי יצחק בריה דרב משרשיא** יט**וכחל עצמו אסור ואי נפל לקדרה אחרת אוסר אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא איבעיא לן כי משערינן בדידיה משערינן או במאי דנפק מיניה משערינן פשיטא** כ**דבדידיה משערינן דאי במה דנפק מיניה מנא ידעינן אלא מעתה נפל לקדרה אחרת לא יאסר כיון דאמר רב יצחק בריה דרב משרשיא וכחל עצמו אסור** כא**שיוויה רבנן בחתיכה דנבלה: ביצה בששים ואין ביצה מן המנין: אמר ליה רב אידי בר אבין לאביי למימרא דיהבה טעמא** כב**והא אמרי אינשי כי מיא דביעי בעלמא א"ל הכא במאי עסקינן בביצית**

ומין גיד מן המנין. לכעין ששים דיהיתר לבד מיניה אבל כחל כולו אסור ומין היתר הוא אם נתבשל עם הבשר משערינן ליה בששים לבהדי דידיה: **גיסא.** של עוף טמא: **וכחל עצמו אסור.** שהרי הבשר נתן בו טעם והוא לא נתן טעם בבשר לפי שמועט היה: **בדידיה משערינן.** דכעין שיהא בהיתר מלא בששים מה שפלט זה דהאי מאי לתתר קמן נמי נקדרה הוא ומיבטל שדינן ליה לנבר: **מלא מעפה.** כולו ובדידיה משערינן הא מיבטל כוליה שהלך כל ה)עלמו נתבטל דלא נמי מאי נעשי ששים כמות(ו) כולו ויכין דכוליה בטלתיה נפל בקדרה אחרת אל יאסר: **כיון דאמר רב יפלח כו'.** מפני שבתחלה נאסר עד שלא נצטמק (ו)משמתינן הקדרה בו טעם מיד נאסר ומאי שנית רבינו במתניתין מיתור שהיא לעולם לתותר כדלתמר במתניתין (לעיל: זמון שכיבו כו': **למימרא דיהבה טעמא.** כי מבשלה בהדי בחרינו לתתרינו:

מסורת הש"ס

א) [מיי' פט"ו מהלכות מאכלות אסורות הל' טז]: **סח** ב) מיי' פע"ו מהל' מאכלות אסורות הל' ג) סמג לתיין קלח טוש"ע יו"ד סי' קי סעי' ה: ג) [מיי' פט"ו מהלכי מאכלות אסורות הלכה ו] והל' ל סמג לתיין קלח טוש"ע יו"ד סי' קי סעי' ו (וסי' לג סעי' ה): **סט** ד) מיי' פ"ט סי' ועיין בהגהות וכ"מ סמג לתיין קמח טוש"ע יו"ד סי' קי סעיף ה וסי' קה סעיף ט: ע ה) מיי' פע"ו שם הלכה לי ופע"ו מהלכות מרזחות הלכה ט ו טוש"ע יו"ד סי' קה סעיף ג: **עא** ו) מיי' פע"ו מהלכות מאכלות אסורות הל' מ סמג לתיין קלח טוש"ע יו"ד סי' קי סעיף ד: **עב** ז) מיי' שם טוש"ע שם ופע"ו ח: **עג** ח) מיי' שם הל"י סמג שם טוש"ע יו"ד סי' ק סעיף ב: **עד** ט) מיי' שם הל"י ועיין בהגהות וכ"מ סמג לתיין קמח טוש"ע יו"ד סי' ק סעיף ג וסי' קי סעיף ג: **עה** י) מיי' שם הל"י סמג שם טוש"ע יו"ד סי' לח סעיף ז וסי' פו ס"ב: **עו** כ) מיי' פ"ט הל"י שם הל"י סמג שם טוש"ע יו"ד סי' פו סעיף ג: **עז** ל) מיי' שם טוש"ע שם וסי' לג סעיף ד: **עח** מ) מיי' שם טוש"ע שם סי' ק סעיף ג:

שיטה מקובצת

ג) ואין בהיתר ס' אומרין כמה בלעה קדרה: **כ)** ולא משערינן בקדרה עצמה ועיקר הדבר כמות שהוא בא לפנינו משערינן ליה ולא משערינן לא בקדרה ולא במאי דבלעה קדרה: **ג)** (כל איסורין שבתורה לבר גיד הנשה דכבשר בלפת הוא) נדשם על דבור זה: **ד)** או במאי דנפק מיניה אין צריך שיהא בהיתר ששים אלא כמה שפלט זה: **כ)** שהלך כל עעמו בחבשיל דאי לאו הכי: **ו)** עד שלא נצטמק דמשנתנה הקדרה:

רבינו גרשום

דאמר שמואל פלוח הרי הוא כרותח. כלומר ובולע הירך שומן דניד מחמת המלח: וכי תימא מאי כרותח כרותח דמבושל. כלומר ולא כרותח דצלי: כשהן משערין כו' כלומר כשהן משערין בששים: ואיכא דאמרי בקדירה עצמה. כלומר שהקדירה עצמה עולה למנין ששים: כל איסורין שבתורה רואין אותן כאילו בצל וקפלוט ניתנין טעם עד ששים אבל יותר משישים לא יהיב טעם דאין נותן (טעם) באיסורא כגון חתיכה של נבילה וכגון דג (טמא) וניד הנשה: ביצה בששים. כגון ביצה דאית בה אפרוח שהריא כנבלה שנתבשל עם ביצים שהורים: בדידיה משערין. כלומר בכחל שנתבשל עם הבשר: אלא מעתה נפל לתוך קדירה אחרת כו' כלומר השתא דאמרת בדידיה משערין דבששים הוא עצמו בטל. נפל לתוך קדירה אחרת אל יאסור דהא בטל מתחילה:

מוסף רש"י

מליח הרי הוא כרותח. שפשט נתלח עם תלח (מ' לעיל) הרי הוא כלילה הכשר בללח נקריב נתלח מיניה ותקור לתתול תותו כבשר בעלמה (האורח מ' קפ). **כבוש הרי הוא כמבושל.** שתם תלח הכשר בקערה דמי לתילי בשלי בקדירה בללח תותו תלחיה ותקור לתתול תותו כבשר בעלמה ותפילו לללי תלח לה תקנה עד שיעשלנה. פירוש תתר כבוש בתוכן ותבלין הרי הוא כמבושל.לפי שהחוך התוכן מולית לת הדם ומולה כמו תלת. ולפיכך תם יפה תשיכה כבשר בללח תלית בתוכן כדי לתלין הדם ים עמה תתיכת לפיה הרי הוא כתילו נתבשלו יחד ותשיכן תתורות כתו תם נתלתו יפה שיכן. (שם) תי: כמעט בתוכן הרי הוא כמבושל ותם ובכבוי תיקור ובישר יחד טוען תפורין (ספרים עז).

גליון הש"ס

גמ' **והא אשרי אינשי.** ע"ל דף ס"ב כתב"י ד"ה תוס' ד"ה ובחל טן הטנין ובו' **דאשר לבותשו אסור.** לא ידעתי להבין מה בשר הכחל שיהא בשר ויתתר החלב טעם בשר ויתתר החלב והוא בגומות ותקור לתתול הכחל תלח אלא שתוכל ג"כ החלב יתתר נתר בישולו אינא שהא החלב לתלין תתלמה יהיה תותר בהא הבשר לה נתתר כלל ותה שיין לתפשר לשותנו תפור:

הגהות הב"ח

(ה) גמ' דתיקורא ולביבא קפילא: **(ו)** שם בין רב תתת כל רב שרי כל"ל ותיבת תני נתתק: **(ז)** ת"ש ד"ה וכחל וכו' כחל עצמו שנתבשל שכנותיו:

לעזי רש"י

שולינייר"ן (שולצ'יי"ר). לכבוש בחומץ ובתבלינים. פונדרי"א. שמרים. משקע.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com